

Uvod

Masovna produkcija i masovna prodaja nameću ugovornu tehniku, koja sadržaj posla reguliše na tipizirani način. Proces racionalizacije u proizvodnji i distribuciji, tipiziranje proizvoda, ekonomski razvoj privrednih subjekata urbanizacija i korištenje brzih sredstava komunikacija, izaziva potrebu da se zaključenje ugovora ubrza, olakša i pojeftini. Tamo gdje se koriste formulari prilikom zaključenja ugovora, nije potrebna dugotrajna i brižljiva priprema, jer je iskustvo subjekta, koji se služi formularnim ugovorom precizirano u tekstu pravila poslovanja. U savremenoj privredi napušta se individualiziranje i ne uzimaju se u obzir posebnosti konkretnog slučaja. To nije slučaj samo u proizvodnji, već i u ugovornom pravu, koje služi regulisanju razmjene dobara i usluga. Pravni izraz ovog procesa jesu uslovi poslovanja ugovarača koji se njima služi.

Opći uslovi poslovanja su značajan oblik autonomnog poslovnog prava, koji u savremenim unutrašnjim i međunarodnim robnovčanim odnosima dobijaju sve veći značaj. Opšti uslovi poslovanja su one odredbe koje odredi jedna ugovorna strana. Ukoliko to razmatramo u sklopu gore pomenute vrste ugovora, to će biti one odredbe koje je prodavatelj robe u obliku formulara ponudio potrošaču. U takvom jednom ugovoru mogli bismo napraviti neobavezujuću podjelu odredbi na tri vrste. Na prvom mjestu su one odredbe koje ugovaraču nisu bili poznate niti su to mogle biti. Takve odredbe ne obavezuju ugovornu stranu, te samim time nisu predmet razmatranja. Dalje, imamo odredbe koje, pak, obavezuju ugovornu stranu jer su bile poznate ili su to mogle biti. U okviru ovih odredbi imamo one koje odgovaraju objema ugovornim stranama i kao takve one ih obavezuju, ali i one odredbe koje su ugovorene na štetu potrošača, te s obzirom na njegov cilj, a to je da ugovor ostane na snazi, mora mu se pružiti mogućnost na ostvarenje tog cilja i bez važenja tih odredbi.

U nastavku ćemo se detaljnije osvrnuti na odredbe koje su ugovorene na štetu potrošača, koje su kao takve definisane u posebnoj “Direktivi o nepoštenim odredbama u potrošačkim ugovorima“, zatim precizirane u našem Zakonu o zaštiti potrošača (ZZP). Kako bismo ponudili dodatna objašnjenja i ukazali na povoljnost Zakona o obligacionim odnosima BiH (ZOO), poslužit ćemo se istim u posljednjem dijelu našeg rada.

2. Direktiva o nepoštenim odredbama u potrošačkim ugovorima

2.1. Postupak donošenja

Ova direktiva usvojena je 21.04.1993. godine od strane Vijeća Evropskih zajednica. Mnoga neusaglašena mišljenja između država članica u pogledu ove direktive najbolje objašnjava postupak njenog donošenja, koji je trajao gotovo 20 godina. Konzultativni komitet potrošača pozvao je na izradu ove direktive 1977. godine, a 1980. godine Evropski parlament je predložio njeno donošenje. Evropska komisija započela je rad na ovoj direktivi kasnih sedamdesetih, a tek je 1984. godine izašla s prvim službenim dokumentom. Nakon mnogobrojnih kritika tog dokumenta, 1990. godine Komisija predstavlja revidiranu verziju, koja je nakon određenih promjena na osnovu današnjeg člana 95. Ugovora o EZ, prihvaćena 1992. godine.

2.2. Značaj i cilj

Značenje ove direktive u pravu Evropske zajednice je višestruko. Ne samo da je to prva direktiva kojom se krenulo u ujednačavanje ugovornog prava država članica i jedna od prvih kojima se započelo s ujednačavanjem privatnog prava država članica, nego se s njom ušlo u srž ugovornog prava¹. Cilj Direktive je harmonizacija prava u ovoj oblasti i unapređenje zajedničkog tržišta, povećanje transgraničnog prometa roba i usluga i zaštita potrošača povodom standardnih ugovora.

2.3. Predmet

Predmet ove regulacije su samo potrošački ugovori koji se zaključuju na osnovu stalne i opće ponude, kako povodom prometa robe, tako i povodom pružanja usluga – tzv. formularnih ugovora. Da je isključivo riječ o formularnim ugovorima, odnosno općim uslovima poslovanja potvrđuje član 3. Direktive koji iz primjene isključuje ugovore, odnosno ugovorne odredbe koje su “individualno ugovarane”.² Direktiva jasno deklariše svoju polaznu premisu prema kojoj neposredno, individualno, sporazumijevanje o uslovima ugovora kao takvo garantuje pravičnost ugovora i razmjene koja se posredstvom njega vrši. Direktiva se odnosi samo na dispozitivne odredbe ugovora sklopljenih između prodavaoca ili dobavljača s jedne, te potrošača s druge strane (član 1.), a potrošačem se smatra svaka fizička osoba koja, u ugovorima na koje se Direktiva odnosi, djeluje izvan svoje djelatnosti, svog posla ili zanimanja (član 2. tačka b).

¹ Nevenko Misita, *Osnovi prava evropske unije*, Magistrat, Sarajevo BiH, Decembar 2002, str 143.

² Član 3., Direktiva 93/13/ EZ o nepoštenim klauzulama u potrošačkim ugovorima, Sl. list L 95.

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU

WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](#)

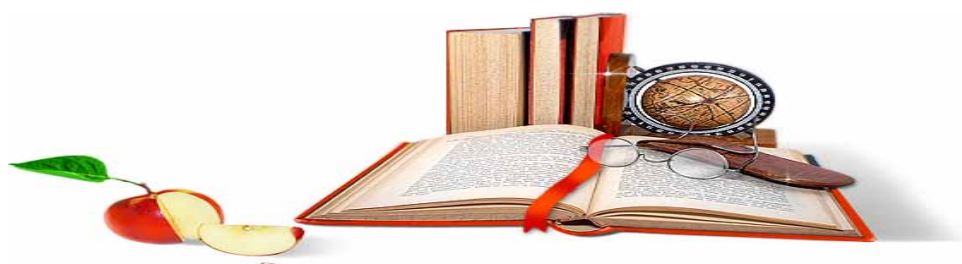
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA

RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MAGISTARSKI.COM

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com